

Téma: **Vznik Československé republiky**

Matúš Godál, Daniel Preisler

Cíle: Žáci budou schopni popsat okolnosti a události spojené se vznikem Československa.

Žáci budou schopni vyjmenovat nejdůležitější osobnosti spojené se vznikem První republiky a vysvětlit, jakou roli při vzniku sehrály.

Žáci budou schopni zformulovat a vysvětlit ideu čechoslovakismu a porozumí problematice národnostního složení nově vzniklého státu.

Ročník: 4.ročník, gymnázium

Roční doba: jaro

Čas	Aktivita	Cíl aktivity (proč je zařazena)	Pomůcky
5 minut	Evokace	Obeznamení s rozložením střední Evropy po rozpadu Rakousko-Uherska	Mapa
3 minut	Video	Představení nejdůležitějších bodů vzniku První republiky	Video: Dějiny udatného českého národa
7 minut	Otázky a diskuse k informacím z videa	Zamyšlení nad tématem a ověření nabytých znalostí	
10 minut	Výklad	-Obeznamení s průběhem a okolnostmi Československa (Národní výbor, Andrásyho nóta, 14 bodů Woodrowa Wilsona, muži 28. října, recepční zákon, Revoluční národní shromáždění, Masaryk, Kramář) -Slovenská otázka a Čechoslovakismus (Martinská deklarace, koncepce čechoslovakismu, M.R. Štefánik, Hlinka, problém autonomie) -Zajištění státních hranic a národností situace v novém státě (POL, MAĎ, NEM, Podkarpatská Rus, jazykový zákon, menšiny)	Učebnice Didaktis, s. 30-31.
7 minut	Skupinová práce s pramenem a otázkami	Seznámení žáků s dobovým pohledem skrze tisk	Vídeňské ilustrované noviny
5 minut	Diskuse nad pramenem	Zamyšlení žáků nad otázkami a nabytými fakty	
8 minut	Shrnutí poznatků, případná diskuse	Shrnutí probíraného učiva a ověření porozumění učivu	

Jaká hodina předchází a jaká bude následovat: Konec první světové války
Versaillský mírový systém

Jak budete práci v této lekci hodnotit?

Ústní zpětná vazba

Jak budete hodnotit celý tematický celek?

Písemná práce na období po první světové válce po hospodářskou krizi

Jakou část hodiny budete realizovat?

Práce s videem a odkazující diskusi

<https://www.youtube.com/watch?v=qD8ec7pJ4SY>

Práce s dobovým tiskem a odkazující diskusi

Evokace:

- 1) Co znázorňuje mapa? Do jakého období spadá?
- 2) Identifikujte státy, které jsou (alespoň částečně) vybarvené žlutou barvou.

Skupinová práce s pramenem (periodický tisk): Vídeňské ilustrované noviny

- Týdeník (vycházeli každý čtvrtek)
- Úryvek – XIII. Ročník (1918)
- Noviny přinášely na svých stranách především informace z front a bojišť, politická jednání, aktivity císaře Karola I.
- Součástí byla literární příloha, kulturní zpravodajství, inzerce, dobové fotografie

ČESKOSLOVANSKÝ STÁT PROKLAMOVÁN!

Lide československý!

Tvůj odvěký sen stal se skutkem.

Stát československý vstoupil dnešním dnem v řadu samostatných kulturních států světa.

Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako oprávněný a zodpovědný činitel do svých rukou správu Tvého státu.

Lide československý!

Vše, co podnikáš, podnikáš jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů. Novým činem v této chvíli zahajují se nové, bohaté a slavné dějiny Tvé. Nezlameš očekávání celého kulturního světa, který s žehnáním na rtech vzpomíná Tvých slavných dějin, jež vyvrcholily v nesmrtelných výkonech československých legií na západním bojišti a v Sibiři.

Celý svět sleduje Tvůj krok do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené. Zachováš štít čistý, jako jej zachovalo Tvé národní vojsko — československé legie.

Nezapomínej národní kázně a buď si stále vědom, že jsi občanem nového státu nejen se všemi právy, nýbrž i povinnostmi.

Na počátku velkého díla ukládá Ti Národní výbor, ode dneška Tvá vláda, aby Tvé chování

a Tvá radost byly důstojné velké chvíle nynější. Naši osvoboditelé Masaryk a Wilson nesmí být zklamáni ve svém přesvědčení, že dobyli svobodu národu, který dovede sám sobě vládnout.

Ni jediným rušivým činem nesmí být zkaleny velké okamžiky, ni jediný z Vás nesmí se dopustit ničeho, co by mohlo vrhnout stín na čisté jméno národa, každý z Vás musí bezvýhradně šetřit všeho, co jiným je svato.

Svobody osobní a majetku soukromého nesmí být dotčeno.

Dbejte bezvýhradně rozkazů Národního výboru!

V Praze, 28. října 1918.

Za Národní výbor československý:

Dr. Fr. Soukup. Jiří Stříbrný. Ant. Svehla.

Dr. Vavro Šrobár. Dr. Alois Rašín.

- **Článek:** Československý stát proklamován!

- Žáci budou rozděleni do 4 skupin po 4 (18 žáků – 2 skupiny po 4, 2 skupiny po 5)
- Žáci budou mít 7 minut na zodpovězení otázek ve skupince.

- **Cíle:**

- Žáci zanalyzují vybranou ukázkou a umí ji kriticky zhodnotit.
- Žáci zformulují hodnoty, které jsou ukotvené v článku.
- Žáci interpretují vybrané části článku a dokážou je spojit s přebíraným učivem.

Otázky k článku:

1) Identifikujte adresáta článku. Následně zhodnoťte, k jaké idey se adresát vztahuje.

2) Jak na Vás článek působí? Jak se vyjadřuje k vzniku Československa? Které pasáže Vás nejvíce zaujaly?

3) Co může být myšleno pod stylizací: „*tvůj odvěký sen stal se skutkem*“? Měl tento „sen“ vždy jednotnou podobu pro adresáta článku? Argumentujte.

4) Co byl Národní výbor a jaká byla jeho role v procesu vyhlášení Československa dne 28. října 1918 v Praze?

5) Které osobnosti mohou být podle článku označeny pojmem „*muži 28. října*“?

6) Proč si myslíte, že článek vyzdvihuje působení československých legií na západním frontě a na Sibiři? V čem bylo podle Vás jejich působení důležité?

7) Na co odkazuje článek, když píše, že Wilson byl osvoboditel? O jakou osobnost jde a jaký dokument je s ní spojen?

